

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Aanwijzingsbesluiten DAEB's - Servicepunt Energie
Datum	14-10-2025
Documentnummer	UTSP-279699493-65656
Van	Lodewijk le Grand
Telefoonnummer	+31621124674
E-mailadres	Lodewijk.le.grand@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	ENT
Portefeuillehouder	Van Essen
Bijlagen	1. Aanwijzingsbesluit DAEB - Servicepunt Energie – Activiteiten NMU 2. Aanwijzingsbesluit DAEB - Servicepunt Energie – Activiteiten EVU

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Op 14 oktober 2025 hebben wij de DAEB-aanwijzingsbesluiten voor de Stichting Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU) en Projectbureau Energie van Utrecht B.V. (EVU) vastgesteld. De provincie Utrecht wijst daarmee een aantal activiteiten aan als diensten van algemeen economisch belang (DAEB). Dit is noodzakelijk om geoorloofde staatssteun te kunnen verlenen. Het betreft een voortzetting van de DAEB-activiteiten die NMU en EVU de afgelopen 3 jaar hebben uitgevoerd onder de noemer Servicepunt Energie. NMU legt zich toe binnen het Servicepunt Energie op bewonersinitiatieven rond energiebesparing en de fase van voorbereiding, visievorming en samenwerking van collectieve warmteoplossingen (warmtenetten). EVU legt zich toe op bewonersinitiatieven rond opwek (zon & wind) en de fase van planvorming van collectieve warmteoplossingen. Hiermee worden deze initiatieven gefaciliteerd om lokaal eigendom te realiseren.

Inleiding:

In de door Provinciale Staten vastgestelde Energievisie is vastgelegd dat we streven naar minimaal 50% lokaal of publiek eigendom bij nieuwe opwek- en warmtenetprojecten. Om dit voor elkaar te krijgen hebben bewonersinitiatieven zoals energiecoöperaties, energiegemeenschappen en warmtegemeenschappen ondersteuning nodig om projecten te realiseren op het gebied van energiebesparing, warmte en duurzame opwek. Deze ondersteuning werd in de periode 2023-2025 geboden door de NMU en EVU via het [Servicepunt Energie](#) op basis van twee DAEB-aanwijzingsbesluiten. De komende 3 jaar willen we dit voortzetten. Hiervoor zijn twee nieuwe DAEB-aanwijzingsbesluiten noodzakelijk.

In de afgelopen 3 jaar is gebleken dat bewonersinitiatieven (zowel startende groepen buurtbewoners als goed georganiseerde energiecoöperaties) de weg naar het Servicepunt Energie goed weten te vinden. De laagdrempelige vraagbaakfunctie, de kennisdeling binnen het uitgebreide netwerk en ondersteuning op maat bij concrete vraagstukken wordt gewaardeerd. Het takenpakket van het Servicepunt Energie blijft de komende jaren grotendeels gelijk. Energie van Utrecht krijgt er een taak bij als het gaat om de planvorming van een mogelijk coöperatief (kleinschalig) warmtenet. Daarnaast is er extra aandacht voor het bevorderen van

samenwerking tussen initiatieven en gemeenten bij het opzetten en uitvoeren van besparingsprojecten of warmteprojecten.

De ondersteuning via het Servicepunt Energie door EVU zal bestaan uit ondersteuning op het vlak van technisch-inhoudelijke, organisatorische- of financiële vraagstukken:

1. Door het opbouwen en faciliteren van een netwerk van energiecoöperaties;
2. Advies op maat via een centrale helpdesk, adviesgesprekken of door kortdurende projectbegeleiding bij het oprichten van een energiecoöperatie of tijdens de planvormingsfase voor een collectieve warmteoplossing;
3. Specifieke kennisdeling door het aanbieden van trainingen en cursussen bij:
 - het opstarten van een project voor elektriciteitsopwekking uit zon- of windenergie;
 - het begeleiden van bewonersinitiatieven in de planvormingsfase van een project voor een collectieve warmteoplossing;
4. Het opzetten en faciliteren van een intervisiegroep voor langjarige windprojecten die in ontwikkeling zijn.

De ondersteuning via het Servicepunt Energie door NMU bestaat uit ondersteuning op het vlak van technisch-inhoudelijke, organisatorische- of financiële vraagstukken:

1. Door het opbouwen en faciliteren van een netwerk van bewonersinitiatieven;
2. Advies op maat via een centrale helpdesk, adviesgesprekken of door kortdurende projectbegeleiding tijdens de fase van voorbereiding, visievorming en samenwerking voor een collectieve warmteoplossing;
3. Specifieke kennisdeling door het aanbieden van trainingen en cursussen bij:
 - het starten van een project voor energiebesparing of voor een collectieve warmteoplossing;
 - het begeleiden van bewonersinitiatieven in de fase van visievorming en samenwerking voor een collectieve warmteoplossing;
4. Het opzetten en faciliteren van een intervisiegroep energiebesparing en energiearmoede.

Deze activiteiten, of een deel van deze activiteiten, kunnen economisch van aard zijn. Met het subsidiëren hiervan is potentieel sprake van staatssteun. Door de activiteiten aan te wijzen als Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) kan er geoorloofde staatssteun worden verstrekt. Beide organisaties moeten dan wel activiteiten uitvoeren die een algemeen belang dienen én er dient daarbij sprake te zijn van marktfalen. Dat wil zeggen dat dergelijke activiteiten niet of niet tegen maatschappelijk aanvaardbare voorwaarden kunnen worden verricht. Daarnaast moet worden geborgd dat de steun niet leidt tot overcompensatie.

Of er sprake is van marktfalen is eerder, voorafgaand aan ons besluit van 13 december 2022 (DAEB-aanwijzingsbesluit servicepunten warmte en hernieuwbare elektriciteit), onderzocht. Conclusie uit beide marktonderzoeken, die destijds door de ambtelijke organisatie zijn uitgevoerd, is dat er verschillende marktpartijen zijn die specifieke diensten leveren of onderdelen van de diensten die de servicepunten aanbieden, maar dat de wijze waarop zij werken niet aansluit op de behoefte van bewonersinitiatieven en energiecoöperaties. Daarbij zouden marktpartijen een dergelijk integraal aanbod niet kunnen leveren tegen aanvaardbare voorwaarden. Deze omstandigheden zijn niet veranderd.

Financiële consequenties:

NMU ontvangt een subsidie van maximaal € 612.000 en EVU € 623.000 voor een periode van 3 jaar als compensatie voor de DAEB's. Deze bedragen zijn gebaseerd op een inschatting van het aantal uren en andere kosten die deze organisaties gaan maken voor de periode 2026 t/m 2028.

Budgettair is hierin voorzien binnen programma 4 Klimaat en Energietransitie:

- de subsidie aan NMU wordt verstrekt vanuit beleidsdoel 4.1 De gebouwde omgeving gebruikt minder energie;
- de subsidie aan EVU wordt verstrekt vanuit beleidsdoel 4.2 De opwekking van duurzame elektriciteit is sterk toegenomen.

Beide subsidies worden beschikbaar gesteld via begrotingssubsidies. Besluitvorming hierover vindt plaats door uw Staten via de P&C-cyclus (Slotwijziging 2025).

Vervolgprocedure / voortgang:

Beide DAEB-aanwijzingsbesluiten worden gepubliceerd in het Provinciaal blad.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen